

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/195/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112223449
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5112223449.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v spore žalobkyne: C. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX, T. L. C., zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Müller & Mgr. Martin Dikoš, s.r.o., so sídlom Závodská cesta 3911/24, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovaným: 1/ Ing. S. X., nar. XX.XX.XXXX, B. XXXX/X, T. L. C., 2/ GOLDER, s.r.o., so sídlom Lipová 1183, Kysucké Nové Mesto, IČO: 31 602 207, žalovaní v rade 1/,2/ právne zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Martin Chlapík, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 13, 010 01 Žilina, IČO: 47 253 339, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, v konaní o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 7C/141/2012-339 zo dňa 16. januára 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalovaní v rade 1/,2/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu žalobkyne proti žalovaným v rade 1/,2/, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným v rade 1/ ako predávajúcim a žalovaným v rade 2/ ako kupujúcim dňa 04.07.2001 v časti prevodu rozostavanej stavby bez súpisného čísla postavenej na parc. C-KN 74/4, parcel C-KN 74/1, 74/2, 74/4, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV XXXX k. ú. T. L. C. a tiež v časti prevodu stavby s. č. XXX postavenej na parcele C-KN 78 a parcel C-KN 77, 78, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV XXXX k. ú. T. L. C. (v ďalšom texte už len nehnuteľnosti), ktorej vklad bol povolený správou katastra Kysucké Nové Mesto pod č. V 771/11 (v ďalšom texte už len kúpna zmluva V 771/11), zamietol, žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v celom rozsahu.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 06.07.2012, po jej rozšírení dňa 25.07.2012 a úprave dňa 10.06.2014 domáhala súdneho výroku, ktorým by súd určil, že kúpna zmluva V 771/11 uzavretá medzi žalovaným v rade 1/ ako predávajúcim a žalovaným v rade 2/ ako kupujúcim, je v časti prevodu vyššie označených nehnuteľností neplatná. Zároveň sa domáhala súdneho výroku, ktorým by súd určil, že nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v rade 1/. Elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom doručeným súdu dňa 02.12.2014 žalobkyňa okrem iného zobrala žalobný návrh v časti o určenie, že nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v rade 1/ späť, na základe čoho uznesením č. k. 7C/141/2012-223 zo dňa 03.12.2014 konanie v tejto časti zastavil.

Okresný súd ďalej v odôvodnení rozsudku poukázal na skorší rozsudok vydaný v predmetnej veci, č. k. 7C/141/2012-234 zo dňa 04.03.2015, ktorým bola žaloba žalobkyne zamietnutá z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu v zmysle ust. § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte už len OSP) na požadovanom určení čiastočnej neplatnosti dotknutej kúpnej zmluvy. Zároveň poukázal i na uznesenie odvolacieho súdu č. k. 8Co/734/2015-316 zo dňa 28.04.2016 a na jeho odôvodnenie, v ktorom odvolací súd vytkol okresnému súdu, že jeho závery o nedostatku naliehavého

právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení sú nepresvedčivé a čiastočne i nepreskúmateľné. Okresný súd v ďalšej časti odôvodnenia zároveň opísal podstatnú časť odôvodnenia zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, č. k. 8Co/734/2015-316 zo dňa 28.04.2016.

V ďalšej časti odôvodnenia (bod 12.) okresný súd uviedol, že na pojednávaní konanom dňa 16.01.2017 za prítomnosti právnych zástupcov sporových strán týmto oznámil, že v súvislosti s nadobudnutím účinnosti zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom texte už len CSP), bude predmetnú žalobu právne posudzovať v zmysle ust. § 137 CSP.

Okresný súd ďalej v odôvodnení napadnutého rozsudku reprodukoval prednesy právnych zástupcov strán sporu z pojednávania konaného dňa 16.01.2017 (bod 13., 14. napadnutého rozsudku), zistený skutkový stav (bod 15. až 26. napadnutého rozsudku), a následne citoval § 40a Občianskeho zákonníka - v ďalšom texte už len OZ, § 34 ods. 1, 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností ako i § 137 a § 470 CSP (bod 27. až 31. napadnutého rozsudku).

V ďalších bodoch (bod 33. až 40. napadnutého rozsudku) konštatoval, že pokiaľ sa žalobkyňa v prejednávanej veci domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11 v časti ňou vymedzených nehnuteľností, domáhala sa tým určenia právnej skutočnosti, nie určenia, či tu právo je alebo nie je. Právny úkon (v danom prípade zmluva) je právnou skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu a zánik práv a povinností. Z toho vyplýva, že pre účely ust. § 137 CSP je potrebné vnímať žalobu o určenie platnosti/neplatnosti právneho úkonu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti. Ďalej poukázal na ust. § 470 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého sa vychádza z okamžitej aplikability CSP aj na konania začaté pred účinnosťou CSP, t. j. pred dňom 01.07.2016. Ďalej okresný súd poukázal na osobitnú časť dôvodovej správy k ust. § 137 CSP a ďalej uviedol, že vychádzal zo znenia ust. § 137 písm. c), d) CSP, v zmysle ktorých ustanovení a zároveň s prihliadnutím na obsah osobitnej časti dôvodovej správy k označenému ustanoveniu, možno vyvodiť, že CSP zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Takýmto osobitným právnym predpisom je napr. zák. č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Pre tieto výnimky je spoločné, že priamo osobitný právny predpis, resp. právna norma vo svojej dikcii priznáva oprávnenej osobe domáhať sa na súde určenia tejto právnej skutočnosti. Za takýto právny predpis a právnu normu však nemožno považovať ust. § 40a OZ o relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Relatívnej neplatnosti je potrebné dovolať sa, pričom ide o jednostranný právny úkon, ktorý sa musí adresovať ostatným účastníkom právneho úkonu. V prípade, keď ten, kto sa dovoľáva relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie je účastníkom tohto právneho úkonu, jednostranný prejav vôle treba adresovať všetkým účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu. Dôjdením dovolania sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti. Možnosť určenia tejto právnej skutočnosti súdom však zo znenia § 40a OZ nie je možné vyvodzovať. Tento záver podporuje aj vyjadrenie textu právnych noriem, z ktorých vyplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti („neplatnosť skončenia pracovného pomeru možno uplatniť na súde“, „môže požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby“, „neplatnosť výpovede môžu uplatniť na súde“) na rozdiel od znenia § 40a OZ („pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovoľá“, pričom pojem dovolať sa toto ustanovenie používa vo vzťahu k účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu a nie vo vzťahu k súdu). Rovnako nemožno procesnú prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva vyvodiť ani z § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z., keďže toto ustanovenie upravuje procesný postup okresného úradu ako miestneho orgánu štátnej správy na úseku katastra, a to v prípade rozhodnutia súdu, ktorým by bola určená neplatnosť právneho úkonu, ktorého predmetom bola nehnuteľnosť evidovaná v katastri nehnuteľností. Okresný súd v tomto smere v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že súčasné znenie § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2010, pričom novelou vykonanou zákonom č. 103/2010 Z. z. bol do znenia tohto ustanovenia doplnený odkaz pod 10eb : § 44a a § 159a OSP. Okresný súd ďalej porovnal znenie § 159a OSP a § 228 ods. 2 CSP, z ktorého porovnania vyvodil, že vôľou zákonodarcu už s len určitými výnimkami nebolo zásadne umožniť žaloby o neplatnosť právnych úkonov, hoci sa týkajúcich i práv k nehnuteľnostiam. Na základe vyššie uvedeného výkladu dospel k záveru o procesnej neprípustnosti žaloby žalobkyne o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu žalovaných, na základe ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na žalovaného v rade 2/ a už bez toho, aby sa ďalej zaoberal meritom veci žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol. Z tohto dôvodu a pre nadbytočnosť ani nevykonal ďalšie dokazovanie navrhnuté žalobkyňou, a to znalecké dokazovanie za účelom vypracovania geometrického plánu, ktorým by zameral predmetné parcely a na základe ktorého by bolo určené, aké časti týchto parciel tvorili pôvodné parcely č. 74 a č. 78. V samom závere odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že ani pôvodná

právna úprava zakotvená v OSP neobsahovala všeobecné ustanovenie, ktoré by *expressis verbis* upravovalo prípustnosť žalobného návrhu na určenie právnej skutočnosti, keď i právna teória v tejto otázke nebola jednotná. Zmluvy a iné právne úkony ako aj ich existencia, platnosť, či neplatnosť, sú právnymi skutočnosťami, pričom určenie existencie právnej skutočnosti odporuje vo svojej podstate zásade, že súd mal určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Preto napr. výrok rozsudku, že kúpna zmluva je neplatná, nemá výpovednú hodnotu, či je vlastníkom žalobca alebo niekto iný. Pokiaľ teda žalobkyňa sa domáhala určenia právnej skutočnosti a nie určenia, či tu právo je alebo nie je, vychádzajúc zo znenia ust. § 137 písm. c), d) CSP a s prihliadnutím na obsah osobitnej časti dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu, je možné vyvodiť, že CSP zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom § 40a OZ takýmto právnym predpisom nie je. Za nového právneho stavu bolo na žalobkyni reagovať na uvedené prípadnou zmenou žaloby. Čo sa týka otázky platnosti, resp. neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými v rade 1./2/, túto môže riešiť súd ako prejudiciálnu v konaní o vypořádanie BSM, ktoré na Okresnom súde Žilina prebieha.

2. Proti rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, ktorá ho navrhla zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V dôvodoch odvolania uviedla, že vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4C/70/2015 prebieha konanie o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (v ďalšom texte už len BSM) medzi žalobkyňou a žalovaným v rade 1/, pričom uznesením zo dňa 21.06.2016 bolo konanie o vypořádanie BSM prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C/141/2012 o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11 o prevode nehnuteľností, ktoré zaradila do masy BSM. Od rozhodnutia súdu o neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy malo závisieť, či nehnuteľnosti, o ktorých tvrdí, že tvoria masu BSM, majú byť zahrnuté do BSM, a teda či majú byť v rámci konania vedeného pod sp. zn. 4C/70/2015 vypořadané.

Žalobou, ktorá je predmetom tohto konania, t. j. sp. zn. 7C/141/2012 sa domáha vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11 s poukazom na porušenie ust. § 145 ods. 1 OZ, a to v dôsledku absencie jej súhlasu ako manželky žalovaného v rade 1/ s prevodom nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, nakoľko išlo o nehnuteľnosti nadobudnuté jedným z manželov počas trvania manželstva, t. j. spoločné veci a ich prevod nie je možné považovať za bežnú vec, ktorá by mohla byť vybavená len jedným z manželov. Neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy sa dovolala podaním žaloby s poukazom na § 40a OZ. Pre vyslovenie neplatnosti tejto zmluvy by teda súd musel ustáliť, či predmetné nehnuteľnosti bolo spoločnou vecou, pre nakladanie s ktorou zákon vyžaduje súhlas druhého z manželov. Rozhodnutie o neplatnosti právneho úkonu by zaväzovalo tak žalovaného v rade 1/ ako predávajúceho ako i žalovaného v rade 2/ ako kupujúceho a v dôsledku toho by bol v katastri nehnuteľností vyznačený stav pred týmto právnym úkonom, t. j. ako vlastníkom by bol zapísaný žalovaný v rade 1/. V konaní o vypořádanie BSM by súd na základe predmetného rozhodnutia o neplatnosti právneho úkonu mohol nehnuteľnosti, ktoré boli jeho predmetom, zahrnúť do masy BSM a tieto následne vypořadať.

Okresný súd nezohľadnil osobitné okolnosti prípadu a nevyhodnotil v zmysle názoru odvolacieho súdu naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti právneho úkonu, a to s ohľadom na ďalšie konanie vedené o vypořádanie BSM žalobkyne a žalovaného v rade 1/, v súvislosti s vedením ktorého je nutné konštatovať, že rozhodnutie súdu o tom, že predmetné nehnuteľnosti patria do BSM by nebolo rozhodnutím, ktoré by definitívne usporiadalo vzťahy medzi stranami sporu, keďže ohľadom predmetných nehnuteľností prebieha konanie o ich vypořádanie. Pre zahrnutie nehnuteľností do masy BSM v prejednávacom prípade pritom nebolo potrebné osobitné rozhodnutie o tom, že do BSM žalobkyne a žalovaného v rade 1/ patria, ale postačovalo, aby súd rozhodol o neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11, v dôsledku čoho by sa v katastri nehnuteľností vyznačil stav pred uzavretím tejto kúpnej zmluvy. Žalobkyňa poukázala na nesprávny záver okresného súdu vyslovený na str. 15 napadnutého rozsudku, v zmysle ktorého sa neplatnosť predmetnej kúpnej zmluvy môže riešiť ako prejudiciálna otázka v konaní o vypořádanie BSM. Nesprávnosť vysloveného záveru spočíva v tom, že ak by súd rozhodoval o vypořadání BSM, takéto rozhodnutie by bolo záväzné len pre strany tohto sporu, t. j. pre žalobkyňu a žalovaného v rade 1/, čo znamená, že takýmto rozhodnutím by nemohlo byť dotknuté vlastnícke právo žalovaného v rade 2/, aktuálne zapísané v katastri nehnuteľností. Okresný súd teda svojím postupom zabránil žalobkyni uplatňovať jej práva v spravodlivom súdnom konaní a vec nesprávne právne posúdil, keď žalobu žalobkyne zamietol. Z uvedeného potom vyplýva, že mala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11.

Žalobkyňa za nesprávny považuje i výklad ust. § 137 CSP zo strany okresného súdu. Poukázala na to, že označené ustanovenie uvádza demonštratívny výpočet druhov žalôb, preto ak v ňom nejaký druh žaloby, resp. nárok nie je uvedený, to neznamena, že žaloba nie je prípustná. Ak by zákonodarca chcel vylúčiť žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov, potom by musel pristúpiť k úplne inej zmene normatívneho textu. Ak sa teda v zmysle § 137 písm. d) CSP možno domáhať určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, znamená to, že zákonodarca odčlenil z určovacích žalôb žaloby, ktorých podanie pre určenie určitej právnej skutočnosti predvídajú osobitné predpisy. Nie je jej zrejmy dôvod, pre ktorý jej určovací žalobu nebolo možné podriaďiť pod § 137 písm. c) CSP, nakoľko ak sa žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu podradžovali pod § 80 písm. c) OSP tak je možné tieto žaloby podriaďiť pod ust. § 137 písm. c) CSP. Aj v prípade, ak by žalobu o neplatnosť právneho úkonu nebolo možné podriaďiť pod žiadny z uplatňovaný nárokov vymedzených v § 137 CSP, to neznamena, že takúto žalobu nie je možné podať. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že s rozhodnutím súdu o neplatnosti právneho úkonu, ktorého predmetom je nehnuteľnosť, počíta i Katastrálny zákon v ust. § 34 ods. 2, ktorý okresný súd cituje v odôvodnení napadnutého rozsudku, ale opätovne ho nesprávne interpretuje v spojení s § 228 ods. 2 CSP. Okresný súd navyše poukazuje len na ods. 2, ktorý rieši situáciu podania návrhu na vklad vlastníckeho práva v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní. V prejednávanej veci však nedošlo k uzavretiu zmluvy o prevode práv k nehnuteľnostiam v čase, keď sa už viedol súdny spor, ale súdny spor bol vyvolaný po prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zo žalovaného v rade 1/ na žalovaného v rade 2/. Zmena v texte ust. § 228 ods. 2 CSP oproti § 159a OSP preto nemá žiadny význam vo vzťahu k prejednávanej veci. S poukazom na vyššie uvedené sa dôvodne dovoľáva neplatnosť kúpnej zmluvy V 771/11 vo vzťahu ku všetkým jej účastníkom, pričom rozhodnutie o neplatnosti kúpnej zmluvy je podkladom pre rozhodnutie súdu o vyporiadaní BSM. Súd v konaní o vyporiadaní BSM skúma, čo patrí a čo nepatrí do masy BSM, preto nie je potrebné, aby existovalo osobitné rozhodnutie o tom, čo do BSM patrí, avšak je nevyhnutne potrebné rozhodnutie súdu o neplatnosti právneho úkonu, ktorým bol prevedený spoločný majetok žalobkyne a žalovaného v rade 1/ na žalovaného v rade 2/ bez súhlasu žalobkyne, keďže bez tohto rozhodnutia záväzného i pre žalovaného v rade 2/ nie je možné obnoviť zápis v katastri nehnuteľností, ktorý tu bol pred uskutočnením predmetného právneho úkonu. V závere odvolania žalobkyňa poukázala na to, že ak by napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť, v konaní o vyporiadaní BSM by už súd nemohol skúmať otázku neplatnosti právneho úkonu ako predbežnú, keďže o nej už bolo napadnutým rozsudkom meritorne rozhodnuté. Obdobne by tomu tak bolo, ak by žalobkyňa sa chcela domáhať určenia vlastníckeho práva, ktoré sa nepremičuje, avšak v tomto by sa opäť súd musel zaoberať neplatnosťou predmetného právneho úkonu ako predbežnou otázkou, ibaže o tejto by už bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom. Uvedené potvrdzuje, že zo strany okresného súdu bolo napadnutým rozsudkom porušené jej právo na spravodlivý proces.

3. Žalovaní v rade 1/,2/ sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadřili.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 364, § 365 CSP), vychádzajúc z viazanosti rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario za použitia § 219 ods. 3 CSP), podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

5. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov ku správny skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza i zo správneho právneho posúdenia veci. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov, v podstatných bodoch na ne odkazuje, a preto uvádzať ďalšie (osobitné) dôvody už nepovažuje za potrebné.

6. Odvolacie námietky žalobkyne, ktorých podstata spočívala v tom, že okresný súd nesprávne právne vyhodnotil otázku jej naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, čím zároveň bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd na podklade vykonaných dôkazov zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a s odkazom na ust. § 137 v spojení s § 470 ods. 1, 2 CSP vyvodil z

označených ustanovení zákona i správne právne závery. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobným spôsobom a presvedčivo vysvetlil svoje právne úvahy, ktoré ho viedli k záveru o nedôvodnosti žaloby žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia čiastočnej neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11 uzavretej medzi žalovaným v rade 1/ ako predávajúcim a žalovaným v rade 2/ ako kupujúcim.

Odvolačný súd k odvolacím námietkam žalobkyne uvádza nasledovné :

Žalobkyňa v odvolaní namietala nesprávnosť výkladu ustanovenia § 137 CSP argumentáciou, že označené ustanovenie uvádza len demonštratívny výpočet druhov žalôb, a preto, ak v tomto ustanovení nie je nejaký druh žaloby uvedený, to neznamená, že žaloba nie je prípustná. Proti uvedenému tvrdeniu nemožno síce nič namietat, ale iná súkromno-právna žaloba (v § 137 CSP neuvedená), je prípustná iba za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva. V prejednávanej veci ide o určujúcu žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy v časti tých nehnuteľností, o ktorých žalobkyňa tvrdí, že patria do BSM so žalovaným v rade 1/. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 OZ). Žalobu o určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d) CSP) možno podať iba v prípade, ak to priamo vyplýva z osobitného predpisu, za ktorý nemožno ani podľa názoru odvolacieho súdu považovať ust. § 40a v spojení s § 145 ods. 1 OZ, na podklade ktorých ustanovení sa žalobkyňa domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11, ako to správne uviedol okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 35.). Je síce pravdou, že súdna prax za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy (Občiansky súdny poriadok v platnosti do 30.06.2016) pripúšťal v niektorých prípadoch žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov, u ktorých videla i existenciu naliehavého právneho záujmu na takomto určení v zmysle § 80 písm. c) OSP (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/50/2000, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.05.2014, sp. zn. 7Cdo 46,47/2013, rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 12.03.2013, sp. zn. 6Co/73/2012) avšak vychádzajúc z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktoré vychádza z okamžitej aplikability CSP aj na konania začaté pred účinnosťou CSP, žaloby o určenie právnej skutočnosti (s výnimkou, ak takáto žaloba vyplýva z osobitného právneho predpisu) sa nepripúšťajú. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní poukazovala i na ust. § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona, odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že označené ustanovenie upravuje len procesný postup okresného úradu ako miestneho orgánu štátnej správy na úseku katastra v prípade rozhodnutia súdu, ktorým by bola určená neplatnosť právneho úkonu, ktorého predmetom je nehnuteľnosť evidovaná v katastri nehnuteľností.

Žalobkyňa v odvolaní ďalej argumentovala tým, že medzi ňou a žalovaným v rade 1/ prebieha na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4C/70/2015 konanie o vyporiadanie BSM, ktoré bolo prerušené do právoplatného skončenia tohto konania o neplatnosť kúpnej zmluvy V 771/11 a aj z tohto dôvodu má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti označenej kúpnej zmluvy, nakoľko v prípade zamietnutia takejto žaloby by už súd v konaní o vyporiadanie BSM nemohol skúmať otázku neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11. Odvolací súd dospel k záveru, že ani tento argument žalobkyne vo vzťahu k zamietnutiu jej žaloby na určenie právnej skutočnosti neobstoí. Zo spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa sa v rámci pôvodnej žaloby (č. l. 1 - 5 spisu) domáhala okrem neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11 i určenia, že niektoré nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom označenej kúpnej zmluvy patria do BSM žalobkyne a žalovaného v rade 1/. Túto časť žaloby však podaním doručeným súdu dňa 02.12.2014 vzala späť, o ktorom nároku bolo uznesením okresného súdu zo dňa 03.12.2014, č. k. 7C/141/2012-223 konanie zastavené. Zároveň je potrebné poznamenať, že z pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 4C70/2015 (konanie o vyporiadanie BSM) vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou domáha voči žalovanému v rade 1/ tiež určenia, že nehnuteľnosti, ktoré boli i predmetom kúpnej zmluvy V 771/11 patria do BSM žalobkyne a žalovaného v rade 1/. Žaloba o určenie, že určité konkrétne nehnuteľnosti patria do BSM je žalobou o určenie, či tu právo (vlastnícke) je alebo nie je a možno ju podradiť pod ust. § 137 písm. c) CSP (do 30.06.2016 pod ust. § 80 písm. c) OSP - pozn. odvolacieho súdu). Pri takejto žalobe súd už skúma, či je alebo nie je daný naliehavý právny záujem na takomto určení. Naproti tomu pri žalobe o určenie právnej skutočnosti, súd v zmysle § 137 písm. d) skúma len to, či určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu alebo nie. Nakoľko konanie o žalobe žalobkyne na určenie nehnuteľností patriacich do BSM bolo v prejednávanej veci zastavené, okresný súd už nemal dôvod podľa názoru odvolacieho súdu v ďalšom konaní v tejto prejednávanej veci skúmať otázku naliehavého právneho záujmu žalobkyne v zmysle § 137 písm. c) CSP, nakoľko predmetom tohto konania zostala už len žaloba na určenie právnej skutočnosti, t. j. na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy V 771/11.

Odvolačný súd s poukazom na vyššie uvedené zistenia a právne úvahy rozsudok okresného súdu napadnutý odvolaním žalobkyne ako vecne správny potvrdil.

7. Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, v zmysle ktorých priznal žalovaným v rade 1/,2/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, nakoľko boli v tomto odvolacom konaní plne úspešní.

8. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)